

Đà Lạt, một thời yêu dấu cũ

[...] Tôi 31/3/1975, nghe Trường có lịch đi tìn, tôi bèn lái chiếc Peugeot 203, trường căn nhà thuê, khu chi Lăng, vì không có xăng, và đi bộ, tôi đeo ba lô (đựng đồ ăn vặt, một bộ quần áo, vài quyển sách, và một chai cognac XO Courvoisier do anh bạn Tây Alain Bichet mua tặng), lên Trường xin quá giang xe jeep của Thiệu tá Lê Ân, Văn Hóa Văn trường, xếp trường tiếp của tôi. Cùng chung xe, có Bác sĩ Trường Phùng Hữu, trường bạn nhà xa Trường (cũng bạn lái xe hơi riêng, có lịch thi đua xăng, giờ tôi), và Thiệu úy Nguyễn Ngọc Chấn, sĩ quan phụ khoa, trường Khoa. Xe jeep của chúng tôi bắt đầu chuyến bán lúc 12 giờ đêm 31/3, trường sáng ngày 1 tháng 4, cùng với đoàn xe Trường Địch Hữu CTCT. Khi ai nãy an toàn xong, tôi bắt đầu khai chai cognac, rót ra bạn ly nhả nhả, mọi mọi người uống. Tôi nói, giờ có vài chiếc lịch giờ Hùng Cường, “xin tất cả chén ly tôi, xem như như giờ rớt uong cay này là như giờ tất cả một quê hương, để khóc cho đêm già thành phố Đà Lạt thời yêu”. Thiệu tá Ân không uống, lấy cái đầu bao kính yên, và đang lái xe. Càng uống, không hiểu sao, tôi càng thấy lòng buồn vui vui, trường vì nh tang trường, một mình của đất nước. Càng buồn lại càng uống thêm. Làm như bài thơ “Trường tôi tin tôi” của thi hào Lý Bạch: *Ngũ hoa mã, Thiên kim củ / Hô nhi trường xuất hoá m / Dữ nhĩ trường tiêu v n củ s u* (Ngựa năm sắc, Áo ngàn vàng / Hãy bỏ nhau lấy ra đời rượu ngon / Đâu ta cùng các bạn đi tan nát sự - dịch bởi Nguyễn Danh Đạt, 1988).

Trường hôm sau, đến người ô Phan Rang, sau khi đi đèo Ngoạn Mục một cách khá nguy hiểm, và chậm rãi, vì đêm tối đen và chỗ đường phép mở đèn một mào. Tôi nói này, các sĩ quan cả học hiểu đi đến để lịch tham dự buổi họp đã chỉ định họp nhướng với Địch tá Chấn trường Nguyễn

Quả là Quê nhà đẹp như nấc thang và tin tức cập nhật về tình hình. Sau đó, ăn cơm trưa –do giáo dân Quận Ng Trĩ đẹp như cõi trời xóm đèo Quận Ng Thuận, quen biết Đĩ tá khi ông là tân trưởng Quận Ng Trĩ, khôn dại.

Rồi được lo nhữp tức di chuyển về Sài Gòn qua ng Phan Thiệt. Đoàn xe CTCT nhích lên tầng thềm c m t vì h n lo n đã di n ra trên thành phố Phan Rang. Nh ng binh sĩ rã ngũ t Mi n Trung ch y vào, quân ph c t t i, không vũ khí, nh ng bên hông đeo đ y l u đ n, không có ch huy, và vài ng i dân trong c n tuy t v ng, b t m n, không còn bi t ph i đi đâu, đã “xu ng đ ng” ch n xe và ng i di t n, la l i, đ a n t, khi n ai n y ho ng s . Xe Đĩ tá Qu nh cũng b ch n, nh ng không vi c gì, nh s can thi p h u hi u c a các c n v , trông r t ng u. Theo sau, b n ng i chúng tôi, không ai b o ai, chĩa h ng súng Carbine và M16 ra ngoài, đ phòng tr ng h p b làm u [...]

Trong khi y, tôi ch t th y m t chi c Mustang màu vàng óng ánh quen thu c, t h ng Nha Trang vào, đ u sát l đ ng theo m t hàng đ c, g m r t nhi u xe nhà binh và dân s , b k t, dài c cây s . Bên trong xe Mustang thoáng th y bóng ba m tôi, b n đ a em nh và hai th ng nhóc con c a em gái tôi, Th Trân, và ng i tay lái là Th , đ a em r . Xe jeep ng ng l i, tôi nh y xu ng. C nhà ng c nhiên và m ng r tr c cu c tái ng b t ng , hi h u này. M c i qua màn l : “Tr ng đâu con?”. Ng y n Kim Tr ng, em k tôi, là Trung úy đ y Anh văn t i tr ng Võ B . Tôi đ p: “Tr ng đi chung v i Võ B , con ch a g p, nh ng ch c cũng quanh qu n đâu đây thôi.” Ba h i: “Bây gi con s đi đâu?”. Tôi tr l i: “Tr ng con s ti p tức di chuyển đ n Phan Thiệt.” Tôi đ n Th ch y bám sát chi c jeep c a chúng tôi.

Quá tr a thì đ n c a ng Phan Thiệt. B ng nghe có nhi u ti ng n , nghe gi ng ti ng pháo kích, m vang trên đ u, tr c m t, sau l ng, không bi t t đâu, c a ai. Đám ng i di t n, t ng VC t n công, ho ng h t, ch y táng lo n, tìm ch trú n. M t binh sĩ đ a ph ng quân Bình Thuận xu t hi n, la lên: “Ti u khu b n súng c i đó, bà con i. Không cho ai vô Phan Thiệt”. Và khoát tay: “T t c de xe l i. De xe l i”. Đoàn xe c a CTCT bèn quay đ u, h ng v t nh l Bình Tuy, t c ra bi n, kéo theo bao nhiêu là ng i và xe dân s , gi này ch còn bi t giao phó sinh m nh cho Tr ng CTCT.

Đ ng đi đ n Bình Tuy còn xa, và m t tr i còn chói l i và cái nóng nh thiêu, khi n đoàn ng i di t n m hôi đ ra nh t m, và vì th càng thêm khát, ph i u ng c n c ru ng. Tôi xu ng xe, v i ba lô và cây carbine, xin phép Thi u tá Ân đ c r i nhóm, đ theo gia đình, và h n g p l i nhau m t n i nào đó.

Đến Bình Tuy, công Trường CTCT được phép đóng quân và nghỉ ngơi ngay trước sân trại Tiều khu, cùng với vô số quân nhân từ khắp nơi kéo về. Đến ng thi, tôi nghe tin toàn bộ Trường Võ Bị đã được C130 bốc về Sài Gòn. Mọi bất lo cho Trường. Bộ trưởng ng i lính đến hỏi, “Ai là Đ i úy Nguyễn Kim Quý, trưởng Đ i H c CTCT?”, và trao cho tôi một mảnh giấy có dòng chữ viết với của B i Trân, em gái tôi, tiếp viên Air Việt Nam: “Anh Hai chéri, em đang ở trong máy bay, tôi phi trường Bình Tuy, không biết gặp anh được. Anh đến phi trường gặp để em đưa về Sài Gòn. Bisous”. Rồi ràng B i Trân, và Trường, không biết gia đình đã di tản đến Nha Trang vào đây. Thế bèn chờ ở nhà ra phi trường. Còn tôi không mua vé đến về. Một giờ sau, Thế lái xe trở lại và cho biết, B i Trân nghe Trường báo tôi đang ở Bình Tuy, nên, dù không đến phiên, em đã tình nguyện theo chuyến bay Air Việt Nam chở tiếp tế (sữa hộp, mì gói, bánh mì) cho trại Bình Tuy, để đón tôi. Máy bay trở về Sài Gòn dự nghỉ ngơi, toàn là thân nhân của hàng ông lớn và hàng ng i đi chui. Ba mẹ và Thế đành ở lại, hàng ng chờ cho Thế Trân và mẹ về nhà. Buổi tối, mẹ đến bữa ăn với cơm nếp và thốt kho, làm tôi sáng sớm tại nhà. Thêm nữa chai cognac của tôi. Tôi đi tìm Thiệu tá Ân, Bác sĩ Hồ và Thiệu úy Chấn, mẹ đến ăn cho vui, hàng không thấy họ đâu giữa một rừng ng i dày đặc.

Sáng hôm sau, Đ i tá Quỳnh cho lính tiếp háp toàn Trường và quy t để nh di chuyển về của Phan Rí, để thuê ghe vô Vũng Tàu, vì tiếp tế được ng b , ông nói, rất nguy hiểm. Để khỏi mang tiếng đào ngũ, tôi đưa ba mẹ đến chào Đ i tá, và xin phép ông cho tôi tách khỏi Trường, để đi cùng với gia đình. Ông vui vẻ chấp thuận, đến ng thi báo cho biết đưa đi tìm tiếp háp là doanh trại Tiều đoàn 30 CTCT, tại Tam Hiệp, Biên Hòa. Tôi theo ba mẹ và Thế ra làng chài trước một, trên bãi biển, và thuê bao một chiếc ghe với giá rất rẻ, vì phải chờ theo chiếc Mustang [...].

Ghe rời bến Bình Tuy khoảng 11 giờ sáng và 3 giờ trưa đến Vũng Tàu. Chờ, vì sóng lớn, bến đến ng. Tại đây, hàng i dân hiếu kỳ chung quanh cho biết, trường CTCT Đà Lạt, khoảng một ngàn ng i (gồm cả hàng sĩ quan khóa sinh Căn Bản và Trung Cấp CTCT, và gia đình quân nhân của họ của Trường), đã lên bãi an toàn. Tôi mừng lắm. Thế lái xe chở ba mẹ và tôi về căn nhà trại của B i Trân, tạm nghỉ qua đêm, cùng với Thế Trân và đám trẻ. Sáng hôm sau, Thế đưa tôi lòng vòng qua các khu phố, thuê phòng một căn lầu của một cao ốc, có cửa sổ bên hông nhìn xuống khu phố Trường Minh Giảng. Cửa nhà, gồm có Trường, tôi, và gia đình hàng i cháu ruột của mẹ bắt ng để gặp lại, trú ngụ trên đó cho đến một tuần sau ngày 30 tháng 4, mẹ trở về Nha Trang [...].

Portland, Mùa Quê cũ H n, 6/4/2017

Kim Thanh

